

Sygn. akt I Ns 37/23

POSTANOWIENIE

Dnia 5 września 2023 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny
w składzie:

Przewodniczący sędzia (del.) Marcin Polit

Protokolant sekr. sądowy Ewa Kocielnik

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2023 roku w Warszawie
na rozprawie

sprawy z wniosku Artura Tusińskiego

z udziałem Stowarzyszenia Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego
Dendropolis w Podkowie Leśnej

o wydanie zakazu publikowania materiałów, nakazanie sprostowania informacji
i zapłatę

postanawia:

- I. zakazać Stowarzyszeniu Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis w Podkowie Leśnej publikowania i dalszego rozpowszechniania w formie elektronicznej (w tym na stronie www.facebook.com/Dendropolis.Podkowa) nieprawdziwych informacji takich jak: „Sprawa, o którą pyta organizator referendum, została już rozstrzygnięta przez uprawniony do tego organ”;
- II. nakazać Stowarzyszeniu Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis w Podkowie Leśnej opublikowanie niniejszego orzeczenia na stronie internetowej www.facebook.com/Dendropolis.Podkowa;
- III. w pozostałej części oddalić wniosek;
- IV. oddalić wniosek uczestnika o zasądzenie na jego rzecz od wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania.

Uzasadnienie

Artur Tusiński zwrócił się z wnioskiem o wydanie w stosunku do uczestnika – Stowarzyszenia Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis w Podkowie Leśnej – zakazu publikowania i dalszego rozpowszechniania w formie papierowej i elektronicznej (w tym na stronie www.facebook.com/Dendropolis.Podkowa) nieprawdziwych informacji, nakazanie sprostowania tych informacji przez opublikowanie na tejże stronie orzeczenia Sądu, wydanego w niniejszej sprawie oraz nakazanie uczestnikowi wpłacenia kwoty do 10 000 zł na rzecz Miasta Podkowa Leśna na cele związane z pielęgnacją i ochroną przyrody. Z uzasadnienia wniosku wynikało, że w dniu 10 sierpnia 2023 roku Rada Miasta Podkowa Leśna podjęła uchwałę dotyczącą przeprowadzenia referendum gminnego w sprawie dokończenia rewitalizacji stawu w parku miejskim według

propozycji miasta. W dniu 28 sierpnia 2023 roku na stronie internetowej uczestnika umieszczony został wpis, zawierający między innymi następujące stwierdzenia: „pytanie zadane w referendum nie ma najmniejszego sensu. Sprawa, o którą pyta organizator referendum lokalnego nie da się mienić czy uzyskać decyzji administracyjnych, które o tym stanowią”; „na podstawie decyzji Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego 529/23, jest obecnie procedowana potrzeba rozbiórki samowoli budowlanej lub przywrócenia stanu poprzedniego”. W treści wpisu wspomniano również o „rozbiórce samowoli budowlanej”, a także podano informację, zgodnie z którą „Sprawa, o którą pyta organizator referendum, została już rozstrzygnięta przez uprawniony do tego organ”. Żądania wniosku dotyczyły zakazania uczestnikowi rozpowszechniania informacji zawartych we wspomnianych fragmentach wpisu i ich sprostowania (wniosek – kk. 3 – 7).

W odpowiedzi na wniosek uczestnik wniósł o jego oddalenie (odpowiedź na wniosek – kk. 53 – 58).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Wniosek jest częściowo zasadny.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że uchwała z dnia 10 sierpnia 2023 roku w sprawie przeprowadzenia referendum gminnego została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego w dniu 16 sierpnia 2023 roku pod pozycją 9273 (k. 8). Oznacza to, że wpis stowarzyszenia, umieszczony na stronie internetowej dostępnej dla nieograniczonej liczby osób w dniu 28 sierpnia 2023 roku (k. 12), krytykujący samą ideę przeprowadzenia referendum i wskazujący na to, że w jego wyniku nie może dojść do realizacji koncepcji przebudowy stawu, proponowanej przez miasto, stanowi wypowiedź mającą nakłonić odbiorców do udzielenia negatywnej odpowiedzi na pytanie, umieszczone na kartach do głosowania. Zdaniem Sądu nie może być więc wątpliwości co do tego, że stanowi on agitację wyborczą w rozumieniu art. 105 ust. 1 Kodeksu wyborczego. W tych okolicznościach dopuszczalne jest zatem wystąpienie z roszczeniami, wynikającymi z art. 35 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym. Wnioskodawca jest burmistrzem Podkowy Leśnej i członkiem tej wspólnoty samorządowej. Nie budzi więc wątpliwości to, że przysługuje mu status zainteresowanego w rozumieniu art. 510§1 k.p.c., bowiem sprawa dotyczy jego praw. W dalszej kolejności należało rozważyć zasadność poszczególnych żądań wniosku.

Wnioskodawca domagał się wydania zakazu publikowania i dalszego rozpowszechniania informacji, zawartych we wpisie, wskazując, że są one nieprawdziwe, podając te fragmenty wpisu, które w jego ocenie były nośnikami tychże informacji. Pierwszy z nich – „pytanie zadane w referendum nie ma najmniejszego sensu. Sprawa, o którą pyta organizator referendum lokalnego nie da się mienić czy uzyskać decyzji administracyjnych, które o tym stanowią” – w swojej początkowej części zawiera wypowiedź o charakterze ocennym, niepoddającą się weryfikacji w oparciu o kryteria prawdy i fałszu, zaś w dalszej podaje informację

będącą pewną oczywistością i z tego powodu w ocenie Sądu odnoszące się do niego żądanie nie jest zasadne. Drugi fragment – „na podstawie decyzji Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego 529/23, jest obecnie procedowana potrzeba rozbiórki samowoli budowlanej lub przywrócenia stanu poprzedniego” – stanowi pewien skrót myślowy, a odnosi się do decyzji (kk. 19 – 22), na mocy której uchylono decyzję nakazującą Gminie Miejskiej Podkowa Leśna zaniechanie dalszych robót budowlanych przy przebudowie zbiornika na rowie melioracyjnym RS-11 – a więc stawu, o którym mowa w pytaniu referendalnym. Lektura uzasadnienia tej decyzji prowadzi do stwierdzenia, iż zaistniała sytuacja, w której najpierw odmówiono Gminie Miejskiej Podkowa Leśna zatwierdzenia projektu budowlanego zamiennego, dotyczącego przebudowy wspomnianego stawu, później zaś wydano decyzję nakazującą zaniechanie dalszych, prowadzonych przy niej robót. Jej uchylenie wspomnianą w treści wpisu uczestnika decyzją nr 529/23 wynikało stąd, że organ drugiej instancji powziął wątpliwości co do zastosowania przez organ pierwszej instancji właściwej sankcji, wynikającej z art. 51 ust. 5 Prawa budowlanego. Chodziło mianowicie o to, iż nakazano miastu jedynie wstrzymanie prac, nie zaś doprowadzenie obiektu do stanu poprzedniego, ewentualnie rozbiórkę obiektu budowlanego. W tych okolicznościach Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Powiecie Grodziskim będzie miał obowiązek rozważyć, czy zachodzą podstawy do przywrócenia stanu poprzedniego lub rozbiórki obiektu budowlanego, w części, która dotychczas powstała. Jak wynika z akt sprawy, postępowanie w tej sprawie zostało zawieszono, zaś uczestnik złożył na nie zażalenie (kk. 74 – 79). Kwestia rozbiórki lub przywrócenia stanu poprzedniego musi zostać jednak rozstrzygnięta, a więc informacja o jej procedowaniu nie jest nieprawdziwa, podobnie jak twierdzenie o „samowoli budowlanej”. Zdaniem Sądu dokonując wykładni tego pojęcia w sytuacji, gdy jest ono używane w języku potocznym, nie można wymagać, by odpowiadało ono ściśle treści art. 48 ust. 1 Prawa budowlanego. Używając go autor wpisu odnosił się do nieuzyskania przez podmiot prowadzący prace wymaganej dokumentacji i zdaniem Sądu takie zastosowanie tych słów we wpisie internetowym było dopuszczalne. Zatem i w tej części wniosek nie jest zasadny.

Natomiast w ocenie Sądu w sposób oczywisty nie odpowiadają prawdzie słowa „Sprawa, o którą pyta organizator referendum, została już rozstrzygnięta przez uprawniony do tego organ”. Po pierwsze – o czym była już mowa – ostateczna decyzja nakładająca na gminę sankcję z art. 51 ust. 5 Prawa budowlanego dotychczas nie zapadła i – co stwierdził sam autor wpisu – nadal jest procedowana. Po drugie – o tym, że zagadnienia prawoadministracyjne, wiążące się z realizacją przebudowy stawu, dalekie są od rozstrzygnięcia, przekonuje lektura uzasadnienia wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 5 maja 2022 roku w sprawie VII SA/Wa 335/22 (kk. 29 – 44). Wynika z niego, że początkowo Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków wydał decyzję pozwalającą miastu na przebudowę spornego stawu, następnie – w wyniku odwołania wniesionego przez uczestnika – Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego uchylił ją w całości i nie pozwolił na prowadzenie robót, wreszcie Wojewódzki Sąd Administracyjny

powołanym wyrokiem uchylił decyzję ministra. Sprawa nie jest jednak jeszcze rozstrzygnięta, bowiem od orzeczenia WSA złożono skargę kasacyjną (informacja o terminie rozprawy – k. 17). Z uwagi więc na to, że zawarta we wpisie informacja o rozstrzygnięciu sprawy jest nieprawdziwa, zakazano dalszego jej rozpowszechniania w takiej formie, w jakiej została ogłoszona, a więc elektronicznej (brak dowodu na to, by była ona rozpowszechniana przez stowarzyszenie również w formie papierowej, jak wskazano we wniosku). W takim wypadku uzasadnione jest również nakazanie jej sprostowania przez umieszczenie na stronie internetowej orzeczenia Sądu, zapadłego w niniejszej sprawie.

W pozostałej części wniosek został oddalony. Jeżeli chodzi o żądanie nakazania uczestnikowi wpłacenia na rzecz miasta kwoty pieniężnej, to wnioskodawca uzasadniał go tym, że jego zdaniem stowarzyszenie od wielu lat rozpowszechnia nieprawdziwe informacje na temat budowy związanej ze stawem czy manipuluje faktami, a każda decyzja organów sprzeczna z jego wizją jest przez nie zaskarżana. Jeśli chodzi o kwestie oświadczeń stowarzyszenia, to poza stwierdzeniem podanym powyżej brak dowodów na posługiwanie się przez nie nieprawdziwymi informacjami lub manipulację faktami, a korzystanie z prawa do zaskarżania aktów administracyjnych nie może w żadnym wypadku uzasadniać odpowiedzialności stowarzyszenia. Niezależnie od tego gmina Podkowa Leśna nie jest wnioskodawcą, co wyklucza zasądzenie na jej rzecz roszczenia na podstawie art. 35 ust. 1 punkt 6 ustawy o referendum lokalnym, ani instytucją charytatywną, co uniemożliwia zastosowanie art. 35 ust. 5 tej ustawy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 35 ust. 1 punkt 2, 3, 5 i 6 ustawy o referendum lokalnym orzeczono, jak na wstępie.

Orzeczenie o kosztach postępowania (punkt IV) wydano na podstawie art. 520§1 k.p.c. uznając, że w sprawie brak podstaw do zastosowania §3 tego przepisu. Wniosek taki wynika stąd, że zarówno wnioskodawca, jak i uczestnik uzyskali rozstrzygnięcie korzystane częściowo dla każdego z nich, zaś w postępowaniu nieprocesowym – wobec odrębnej regulacji kosztów – wykluczone jest zastosowanie formuły o ich wzajemnym zniesieniu, dopuszczalnej w procesie.

Za zgodność z oryginałem

Okręgowy w Warszawie
Ewelina Sudała